

Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot 2019

Tiedotustilaisuus 5.2.2020

Kuntaliiton toimitusjohtaja Minna Karhunen

A photograph of two men standing back-to-back, facing opposite directions. They are both wearing white long-sleeved shirts. The man on the left is Black, and the man on the right is white. They are standing against a plain, light-colored wall. The lighting is soft, creating a slight shadow on the wall behind them.

Kolme neljästä Manner- Suomen kunnasta teki negatiivisen tuloksen

The background of the slide is a close-up, slightly blurred image of the Finnish flag, showing the white field and the blue canton with the white cross. The flag is draped and folded, creating a sense of movement and texture.

Eriävät tulokset

Helsinki teki lähes 400 m€ positiivinen tuloksen
Muilla isoilla kaupungeilla suuret negatiiviset tulokset

Heikon taloustilanteen taustalla?

- Toimintamenot kasvoivat 3,9 %
- Verotulot kasvoivat 2,6 %
- Valtionosuudet kasvoivat 2,1 %
- Vuosikate heikkeni peräti -13,4 %
- Investoinnit kasvoivat 8,7 %

Kiitos.

Minna Karhunen

09 771 2000

minna.karhunen@kuntaliitto.fi

[@MinnaKarhunen](https://www.instagram.com/MinnaKarhunen)

www.kuntaliitto.fi

The background is an abstract composition. On the left, there are thick, textured brushstrokes in shades of pink and light blue. On the right, the background is a solid, vibrant blue. Scattered across the blue area are numerous black dots of varying sizes, some of which are clustered together. The overall effect is dynamic and artistic.

KUNTA LIITTO

Tilinpäätösten ennakkotiedot 2019

Kehityspäällikkö Mikko Mehtonen

Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot

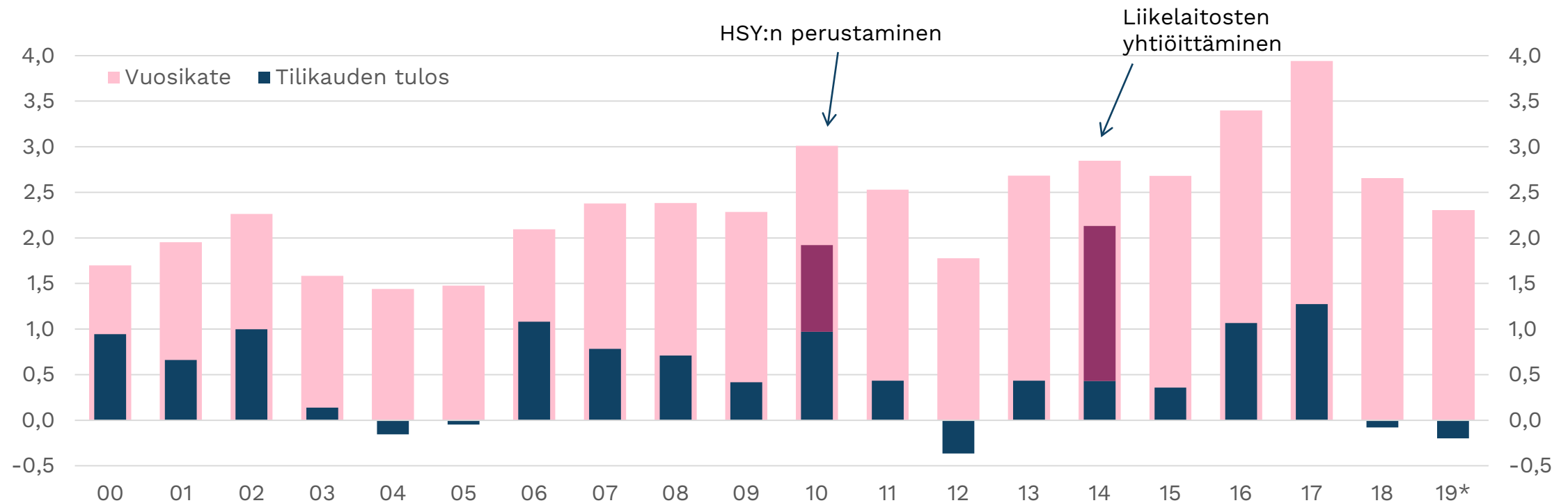
- Ensimmäinen kattava kuva kuntasektorin taloudesta vuonna 2019
 - Tietoihin ei sisälly kuntakonsernien lukuja
- Tilastokeskuksen keräämä aineisto, jota on jalostettu ja analysoitu Kuntaliitossa
 - Vuoden 2019 tilinpäätösarviotiedot kerättiin kaikista Manner-Suomen kunnista ja kuntayhtymistä

Kuntatalous heikkeni odotettua vähemmän

- Noin kolme neljästä Manner-Suomen kunnista teki negatiivisen tuloksen
 - Tilikauden tulos -200 milj. €
 - Negatiivisen tuloksen ennustettiin kasvavan jopa 900 miljoonaan euroon
- Tulokset sisälsivät kuitenkin isoja kertaluonteisia tuottoja
 - Mm. yhtiöiden myynnistä saatuja tuloja
- Eriävät tulokset
 - Helsinki teki jälleen lähes 400 m€ positiivinen tuloksen
 - Muilla isoilla kaupungeilla suuret negatiiviset tulokset

Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate sekä tilikauden tulos vuosina 2000–2019, mrd. €

Tilikauden tulos sisältää vuonna 2010 HSY:n perustamisesta johtuvia satunnaisia tuloja noin 0,95 mrd. euroa ja vuonna 2014 liikelaitosten yhtiöittämisistä johtuvia satunnaisia tuloja arviolta 1,7 mrd. euroa.

Lähde: Tilastokeskus, vuosi 2019 tilinpäätösarvioiden mukaan, Manner-Suomen kunnat ja kuntayhtymät.

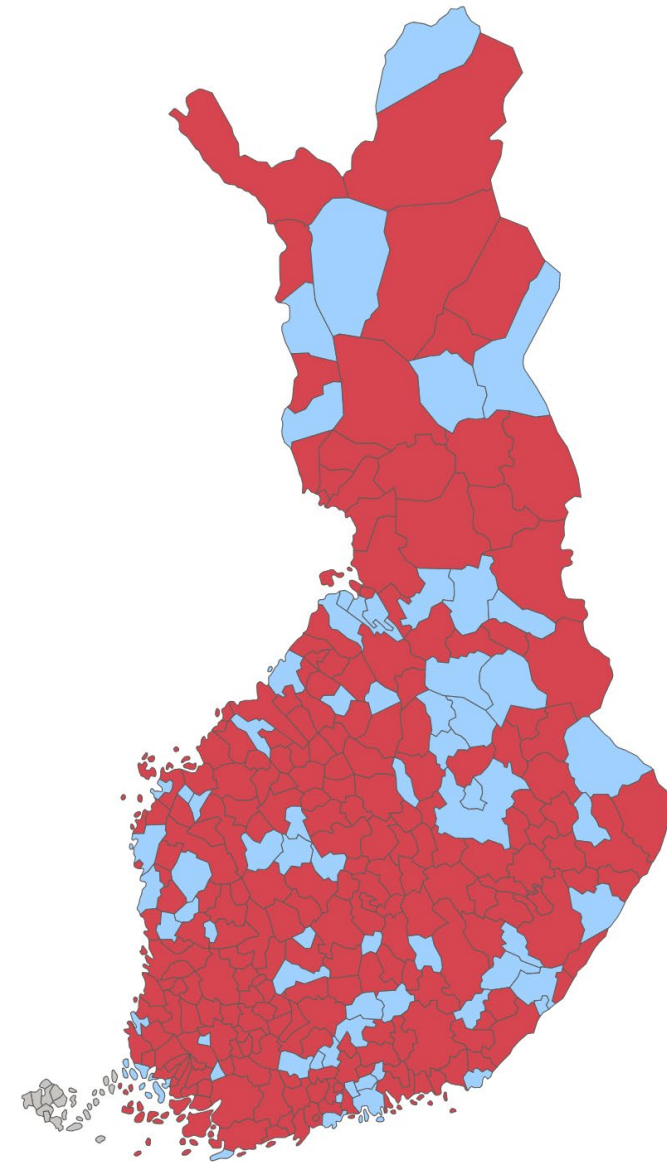
Tilikauden tulos 2019, euroa/asukas

Parhaimmat tulokset (Manner-Suomi):

1. Sotkamo (4 815 € / as.)
2. Kajaani (3 851 € / as.)
3. Riihimäki (1 901 € / as.)
4. Soini (910 € / as.)
5. Siikainen (877 € / as.)

Heikoimmat tulokset (Manner-Suomi):

291. Petäjävesi (-907 € / as.)
292. Kaskinen (-1 186 € / as.)
293. Kyyjärvi (-1 235 € / as.)
294. Toivakka (-1 635 € / as.)
295. Kivijärvi (-2 299 € / as.)

Lähde: Tilastokeskus, tilinpäätösarviot. Manner-Suomen kunnat, Vuoden 2019 kuntajaon mukaisesti.

Tulos: ● Negatiivinen ● Positiivinen

Suurimmat ja pienimmät tilikauden tulokset vuonna 2019 Manner-Suomen kunnissa, miljoonaa euroa

Kunta	Tilikauden tulos (m€)
Helsinki	376
Kajaani*	142
Riihimäki*	55
Kuopio*	55
Sotkamo*	50
Alavus	6
Kauhajoki	6
Imatra	5
Kangasala	4
Heinola	3

Kunta	Tilikauden tulos (m€)
Vantaa	-48
Lahti	-39
Oulu	-32
Pori	-29
Kouvola	-28
Turku	-27
Jyväskylä	-27
Järvenpää	-23
Tampere	-23
Seinäjoki	-21

*Kertaluonteiset myyntivoitot paransivat tulosta merkittävästi.

Heikon taloustilanteen taustalla?

- Toimintamenot kasvoivat 3,9 %
- Verotulot kasvoivat 2,6 %
- Valtionosuudet kasvoivat 2,1 %
- Vuosikate heikkeni peräti -13,4 %
- Investoinnit kasvoivat 8,7 %

Tietoja kuntien ja kuntayhtymien taloudesta 2018–2020

	Mrd. euroa		Muutos %
	2018	2019 TPA	
Toimintatuotot	9,27	9,45	1,9
Toimintakulut	-38,03	-39,50	3,9
Toimintakate	-28,75	-30,05	4,5
Verorahoitus yhteensä	30,78	31,55	2,5
-Verotulot	22,32	22,91	2,6
- Valtionosuudet	8,46	8,64	2,1
Vuosikate	2,66	2,30	-13,6
Poistot ja arvonalentumiset	-2,81	-2,86	1,6
Vuosikate % poistoista	95	80	
Neg. vuosikatteen kuntia (kpl)	44	56	
Kriisikuntien lukumäärä	5	?	
Tilikauden tulos	-0,08	-0,20	
Neg. tuloksen kuntia (kpl)	200	225	
Investointimenot, brutto	-4,83	-5,25	8,7
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1,67	-2,13	

Lähde: Tilastokeskus, vuosi 2019 tilinpäätösarvioiden mukaan. Manner-Suomen kunnat ja kuntayhtymät.

Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulujen kasvuprosentit 2000-2019

Toimintakulujen kasvu vuonna 2019

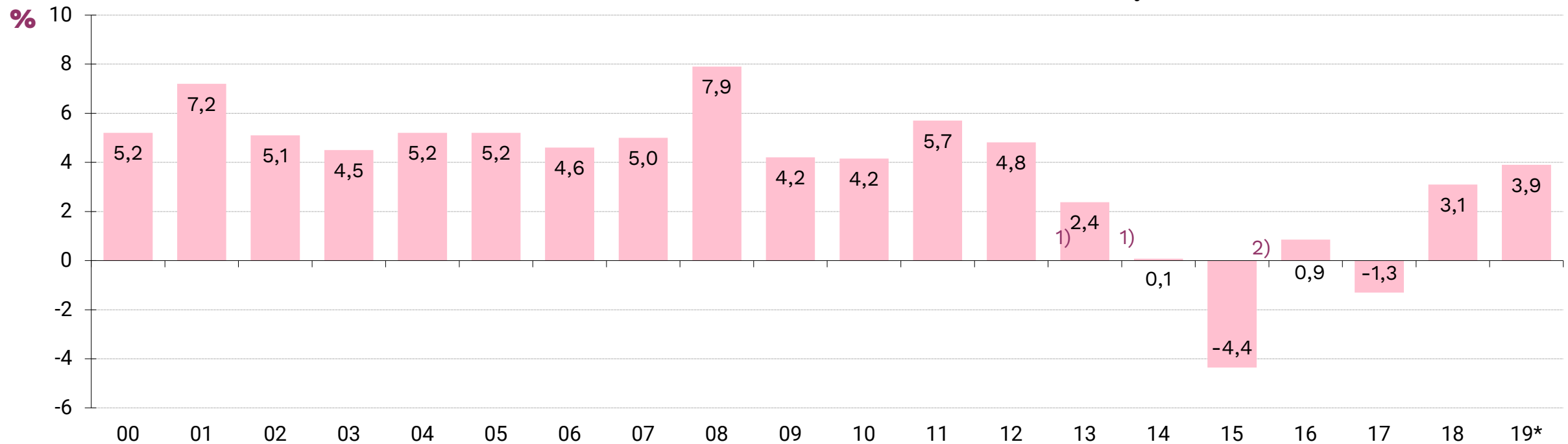
Palkat ja palkkiot: +2,9 %

Henkilösivukulut: -0,5 %

Palvelujen ostot: +5,6 %

Materiaalien ja palveluiden ostot

yhteensä: +4,5 %

1. Vuosina 2014-2015 toimintamenojen kasvua hidastaa kunnallisten ammattikorkeakoulujen sekä liikelaitosten yhtiöittäminen. Lisäksi vuonna 2015 menojen tasoon vaikuttaa tilastouudistus. Ilman näitä toimenpiteitä kasvu olisi ollut vuosina 2014 ja 2015 noin 1 %.

2. Vuonna 2017 toimintamenoissa näkyy perustoimeentulotuen maksatuksen ja laskutuksen siirto Kelalle sekä kiky-sopimus. Ilman näitä toimenpiteitä kasvu olisi noin 1 %.

Miksi kunnallisverotulot kehittyi odotettua heikommin 2019?

Verokorttiuudistus

- Ennakonpidätystavan muutos johti siihen, että ennakkoveroja kertyi ennakoitua vähemmän.
- Kuluvana vuonna ennakoiden odotetaan kertyvän samanlaisena, eli aiempaa alhaisemmalla tasolla.

Tulorekisterin ilmoitusongelmat

- Tulorekisterin käyttöönoton yhteydessä alkuvuonna 2019 ilmeni ilmoitusongelmia, jotka johtivat verotulovajeeseen.
- Verohallinnon tiedon mukaan Tulorekisterin ilmoitusongelmat selvitettiin pääosin loppuvuoden aikana.

Kuntaliiton arvion mukaan verouudistuksista johtuva verotulovaje oli yhteensä noin 400 miljoonaa euroa vuonna 2019

Valtionosuuksien muutoksia

Valtionosuudet
kasvoivat 2,1 % eli
noin **180 milj. euroa**

- **Valtionosuuksien leikkaukset**

- Kustannustenjaon tarkistus pienensi kuntien valtionosuuksia 213 milj. euroa
- Valtionosuusindeksin jäädytys leikkasi valtionosuutta 105 milj. euroa
- Oletettujen tehtävien vähennysten ja säästöjen perusteella lisäleikkaus 62 milj. euroa
 - Työajanpidennykseen liittyvä leikkaus kasvoi nettona 29,5 milj. euroa
 - Muiden Sipilän hallituskauden säästölakien lisäleikkaus 32,8 milj. euroa

- **Valtionosuuksien lisäykset:**

- Kustannustenjaon tarkistuksesta johtuvan ylimääräisen kiky-leikkauksen kompensointi lisäsi valtionosuutta 237 milj. euroa
- Veroperustemuutosten kompensointi lisäsi valtionosuuksia 224 milj. €

Taseen kertynyt alijäämä

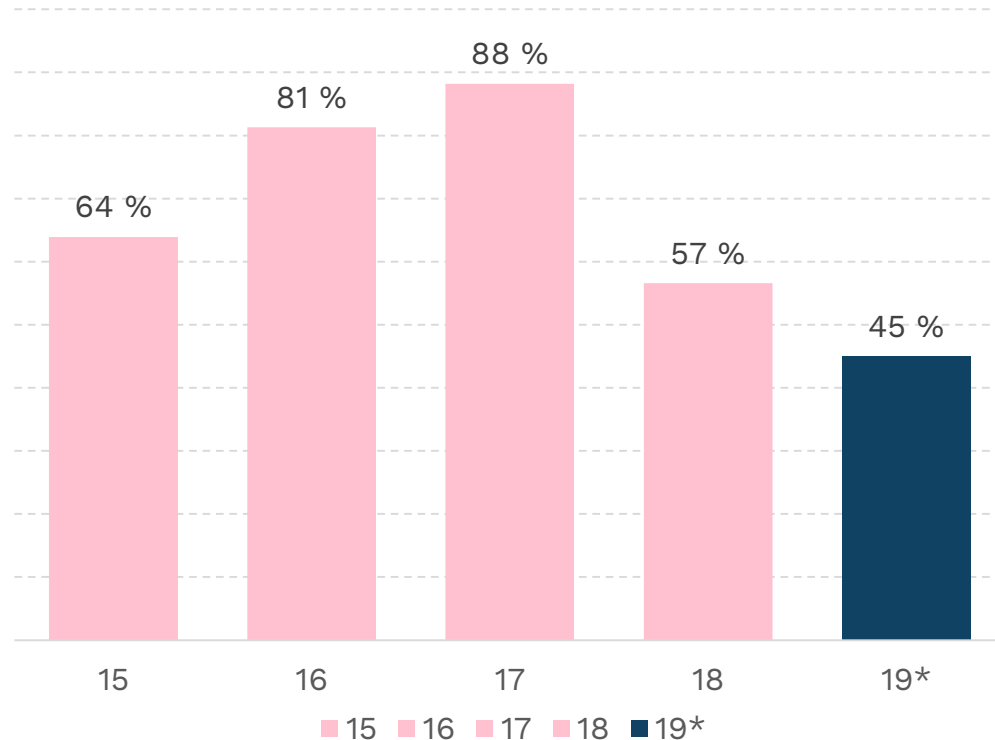
Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien (110.3 §). Määräaikaa sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2015 tilinpäätökseen kertyneeseen alijäämään, jolloin alijäämän tulee olla katettuna vuoden 2020 tilinpäätöksessä (148.1 §). Siirtymäkaudella erityisen alijäämäisillä kunnilla on kaksi vuotta enemmän aikaa kattaa alijäämä.

Isoimmat kertyneet alijäämät (€/as)	2015	2016	2017	2018	2019*
Toivakka	680	719	768	155	-1480
Honkajoki	-863	-901	-923	-1585	-1312
Kyyjärvi	1456	417	441	157	-1077
Teuva	-690	-1076	-955	-974	-1000
Lemi	-41	55	-142	-725	-948
Pertunmaa	405	441	549	-231	-832
Ylivieska	-412	-132	72	-407	-708
Kihniö	-413	-537	-593	-527	-645
Kemi	220	147	275	-129	-639
Ikaalinen	-166	12	30	-197	-597
Haapajärvi	0	-102	-20	-292	-550
Vehmaa	-27	0	143	-451	-541
Akaa	-480	-479	-391	-535	-537
Reisjärvi	916	440	255	-412	-532
Kauhajoki	-749	-822	-757	-987	-530

*Vuoden 2019 kertynyt alijäämä arvioitu vuoden 2019 tilikauden tuloksen mukaan.

Kuntien ja kuntayhtymien investointien tulorahoitus-% ja investointimenot

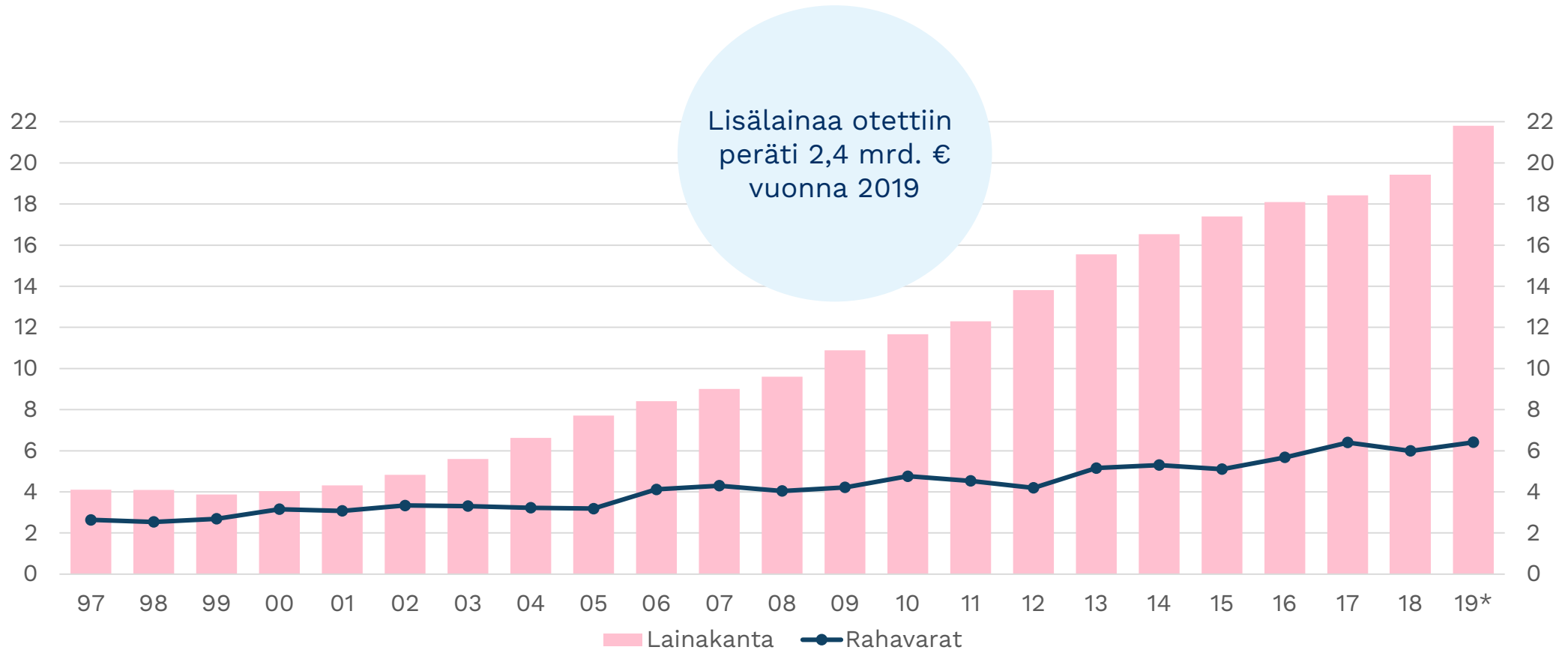

Investointimenot
vuonna 2019
5,25 mrd.

Investoinnit
kasvoivat **8,7 %**

Lähde: Tilastokeskus, vuosi 2019 tilinpäätösarvioiden mukaan. Manner-Suomen kunnat ja kuntayhtymät.

Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta sekä rahavarat 1997–2019, mrd. €

Lähde: Tilastokeskus, vuosi 2019 tilinpäätösarvioiden mukaan

Kiitos.

Kehityspäällikkö Mikko Mehtonen

050 371 2999

Mikko.Mehtonen@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi/rafo2020

www.kuntaliitto.fi

**KUNTA
LIITTO**